

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 593/2008

(2008. gada 17. jūnijs),

par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 61. panta c) punktu un 67. panta 5. punkta otro ievilkumu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Kopiena ir sev izvirzījusi mērķi uzturēt un attīstīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Lai pakāpeniski izveidotu šādu telpu, Kopienai ir jāpieņem pasākumi, kas attiecas uz tiesu iestāžu sadarbību civillietās, kurās ir pārrobežu elementi, tiktāl, ciktāl tas ir nepieciešams iekšējā tirgus pareizai darbībai.
- (2) Saskaņā ar Līguma 65. panta b) punktu minētajiem pasākumiem jāietver pasākumi, ar ko veicina saderību starp dalībvalstīs piemērojamiem noteikumiem attiecībā uz tiesību normu un jurisdikcijas kolizijām.
- (3) Eiropadomes Tamperes sanāksmē 1999. gada 15. un 16. oktobrī kā pamatu tiesu iestāžu sadarbībai civillietās apstiprināja spriedumu un tiesu iestāžu citu nolēmumu savstarpējas atzīšanas principu un aicināja Padomi un Komisiju pieņemt pasākumu programmu, lai īstenotu šo principu.
- (4) Padome 2000. gada 30. novembrī pieņēma Komisijas un Padomes kopējo pasākumu programmu, lai īstenotu savstarpējās atzīšanas principu attiecībā uz nolēmumiem civillietās un komercietās ⁽³⁾. Programmā pasākumi, kas saistīti ar kolīziju normu saskaņošanu, norādīti kā tādi, kas veicina spriedumu savstarpēju atzīšanu.
- (5) Hāgas Programmā ⁽⁴⁾, ko Eiropadome pieņēma 2004. gada 5. novembrī, ir izteikts aicinājums aktīvi turpināt darbu pie kolīziju normām attiecībā uz līgumsaistībām (Roma I).

(6) Iekšējā tirgus pareizai darbībai nolūkā veicināt tiesvedības iznākuma paredzamību, noteiktību attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem un spriedumu brīvu apriti ir nepieciešams, lai dalībvalstu kolīziju normas paredzētu vienas un tās pašas valsts tiesību aktus neatkarīgi no tā, kuras valsts tiesā celta prasība.

(7) Šīs regulas materiāltiesiskajai darbības jomai un noteikumiem vajadzētu būt saderīgiem ar Padomes Regulu (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās ⁽⁵⁾ (Brisele I) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II) ⁽⁶⁾.

(8) Ģimenes attiecībām būtu jāietver vecāku un bērnu, laulības, svainības un sānu līnijas radniecības attiecības. Šīs regulas 1. panta 2. punktā minētās attiecības, kuru ietekme ir pielīdzināma laulības un citu ģimenes attiecību ietekmei, būtu jāinterpretē saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem, kuras tiesā ir celta prasība.

(9) Saistībām, kas izriet no vekseljiem, čekiem, parādzīmēm un citiem tirgojamiem instrumentiem, būtu jāietver arī konosamenti, ciktāl no konosamentiem izrietošās saistības rada tas, ka tie ir tirgojami.

(10) Uz saistībām, kas izriet no sarunām pirms līguma noslēgšanas, attiecas Regulas (EK) Nr. 864/2007 12. pants. Tādēļ minētajām saistībām vajadzētu būt ārpus šīs regulas darbības jomas.

(11) Līgumsaistību jomā pušu brīvībai izvēlēties piemērojamos tiesību aktus vajadzētu būt vienam no kolīziju normu sistēmas balstiem.

(12) Pušu vienošanās piešķirt vienai vai vairākām kādas dalībvalsts tiesām izņēmuma jurisdikciju, lai izšķirtu ar līgumu saistītus strīdus, vajadzētu būt vienam no faktoriem, ko ņem vērā, nosakot, vai tiesību aktu izvēle bijusi nepārprotami izteikta.

(13) Šī regula neliedz pusēm līgumā atsaukties uz tiesību aktu kopumu, kas nav kādas valsts tiesību akti, vai uz starptautisku konvenciju.

⁽¹⁾ OV C 318, 23.12.2006., 56. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2007. gada 29. novembra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts) un Padomes 2008. gada 5. jūnija Lēmums.

⁽³⁾ OV C 12, 15.1.2001., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 53, 3.3.2005., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 12, 16.1.2001., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1791/2006 (OV L 363, 20.12.2006., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ OV L 199, 31.7.2007., 40. lpp.

- (14) Ja Kopiena atbilstīgā juridiskā instrumentā pieņem līgumtiesību materiālas normas, tostarp standarta noteikumus un nosacījumus, šādā instrumentā var noteikt, ka puses var izvēlēties piemērot šīs normas.
- (15) Ja ir izdarīta tiesību aktu izvēle un ja visi citi būtiskie situācijas elementi atrodas valstī, kas nav valsts, kuras tiesību akti ir izvēlēti, tiesību aktu izvēle nedrīkstētu skart tādu šīs valsts tiesību normu piemērošanu, no kurām nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties. Šis noteikums būtu jāpiemēro neatkarīgi no tā, vai vienlaikus ar tiesību aktu izvēli ir izdarīta arī tiesas izvēle. Tā kā nav paredzētas būtiskas atšķirības salīdzinājumā ar 3. panta 3. punktu 1980. gada Konvencijā par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām ⁽¹⁾ ("Romas Konvencija"), šīs regulas formulējumiem vajadzētu būt, cik vien iespējams, saskaņotiem ar Regulas (EK) Nr. 864/2007 14. pantu.
- (16) Lai veicinātu šīs regulas vispārējā mērķa – juridiskās noteiktības Eiropas tiesiskajā telpā – sasniegšanu, kolīziju normām vajadzētu būt lielā mērā paredzamām. Tomēr tiesām vajadzētu saglabāt zināmu rīcības brīvību noteikt tos tiesību aktus, kuriem ir visciešākā saikne ar situāciju.
- (17) Ciktāl tas attiecas uz piemērojamiem tiesību aktiem gadījumos, kad nav izdarīta izvēle, jēdzieni "pakalpojumu sniegšana" un "preču iegāde" būtu jāinterpretē tāpat, kā piemērojot Regulas (EK) Nr. 44/2001 5. pantu, ciktāl minētā regula attiecas uz preču iegādi un pakalpojumu sniegšanu. Lai gan franšīzes un izplatīšanas līgumi ir pakalpojumu līgumi, uz tiem attiecas īpaši noteikumi.
- (18) Ciktāl tas attiecas uz piemērojamiem tiesību aktiem gadījumos, kad nav izdarīta izvēle, daudzpusējām sistēmām vajadzētu būt sistēmām, kurās notiek tirdzniecība, piemēram, regulēti tirgi un daudzpusējas tirdzniecības sistēmas, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem ⁽²⁾, 4. pantā, neatkarīgi no tā, vai tās ir atkarīgas no centrālā darījumu starpnieka.
- (19) Ja nav izdarīta izvēle, piemērojamiem tiesību aktiem būtu jānosaka saskaņā ar noteikumiem, kas norādīti attiecīgajam līguma veidam. Ja līgumu nevar klasificēt kādā no norādītajiem veidiem vai ja tā elementi atbilst vairāk nekā vienam norādītajam veidam, šis līgums būtu jāreglamentē tās valsts tiesību aktiem, kurā pastāvīgā mītnesvieta ir tai pusei, kam ir jāveic līgumam raksturīgais izpildījums. Ja līgumu veido tādu tiesību un pienākumu kopums, ko var uzskatīt par piederīgiem vairāk nekā vienam norādītajam līguma veidam, līgumam raksturīgais izpildījums būtu jānosaka, ņemot vērā attiecīgā līguma svarīgākos noteikumus.
- (20) Ja līgums ir acīmredzami ciešāk saistīts ar valsti, kas nav 4. panta 1. vai 2. punktā norādītā valsts, izņēmuma klauzulai būtu jāparedz, ka jāpiemēro šīs citas valsts tiesību akti. Lai noteiktu šo valsti, *inter alia*, būtu jāņem vērā tas, vai attiecīgais līgums ir ļoti cieši saistīts ar citu līgumu vai citiem līgumiem.
- (21) Ja nav izvēles, tad gadījumā, kad piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt, ne pamatojoties uz faktu, ka līgumu var klasificēt kā vienu no norādītajiem veidiem, ne arī kā tās valsts tiesību aktus, kurā pastāvīgā mītnesvieta ir tai pusei, kam jāveic līgumam raksturīgais izpildījums, attiecīgais līgums būtu jāreglamentē tās valsts tiesību aktiem, ar kuru tas ir visciešāk saistīts. Lai noteiktu šo valsti, *inter alia*, būtu jāņem vērā tas, vai attiecīgais līgums ir ļoti cieši saistīts ar citu līgumu vai citiem līgumiem.
- (22) Attiecībā uz preču pārvadājuma līgumu interpretēšanu nav paredzēts pēc būtības mainīt Romas Konvencijas 4. panta 4. punkta trešo teikumu. Tādējādi vienreizēja čārterreisa puses un citi līgumi, kuru galvenais priekšmets ir preču pārvadājums, būtu jāuzskata par preču pārvadājuma līgumiem. Šīs regulas vajadzībām terminam "nosūtītājs" būtu jāattiecas uz jebkuru personu, kas ar pārvadātāju noslēdz pārvadājuma līgumu, un terminam "pārvadātājs" būtu jāattiecas uz to līgumslēdzēju pusi, kas aņņemas veikt preču pārvadājumu, neatkarīgi no tā, vai viņš pārvadājumu veic pats.
- (23) Attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti ar pusēm, kuras tiek uzskatītas par vājākām, šīs puses būtu jāaizsargā ar kolīziju normām, kas to interesēm ir labvēlīgākas nekā vispārējās normas.
- (24) Konkrētāk attiecībā uz patērētāju līgumiem kolīziju normai būtu jāļauj samazināt strīdu izšķiršanas izmaksas attiecībā uz prasījumiem, kuriem parasti ir relatīvi neliela vērtība, un ņemt vērā tālpārdošanas metožu attīstību. Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 44/2001 prasa, lai patērētāju aizsardzības noteikumu piemērošanas nosacījums būtu atsaucē uz mērķtiecīgi vērstas darbības jēdzienu un lai šo jēdzienu saskaņīgi interpretētu Regulā (EK) Nr. 44/2001 un šajā regulā, paturot prātā, ka Padomes un Komisijas Kopīgajā deklarācijā par Regulas (EK) Nr. 44/2001 15. pantu teikts, ka "15. panta 1. punkta c) apakšpunkta piemērošanai nepietiek ar to, ka uzņēmums mērķtiecīgi vērs savas darbības uz dalībvalsti, kas ir patērētāja mītnesvietas valsts, vai uz vairākām dalībvalstīm, tostarp šo dalībvalsti; šo darbību ietvaros ir arī jābūt noslēgtam līgumam." Minētajā deklarācijā arī teikts, ka "ar to vien, ka interneta vietne ir pieejama, nepietiek, lai 15. pants būtu piemērojams, tomēr faktors būs tas, ka šajā interneta vietnē ir acinājums noslēgt

(1) OV C 334, 30.12.2005., 1. lpp.

(2) OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2008/10/EK (OV L 76, 19.3.2008., 33. lpp.).

distances līgumu un ka distances līgums patiešām jebkādiem līdzekļiem ir noslēgts. Šajā sakarā vietnē izmantotā valoda vai valūta nav būtisks faktors.”

- (25) Patērētāji būtu jāaizsargā ar tādām pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību normām, no kurām nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, ja vien patērētāja līgums ir noslēgts, uzņēmējam veicot viņa komercdarbību vai profesionālo darbību minētajā valstī. Tāda pati aizsardzība būtu jānodrošina arī tad, ja uzņēmējs, neveicot komercdarbību vai profesionālo darbību patērētāja pastāvīgās mītnesvietas valstī, jebkādiem līdzekļiem vērš savu darbību uz minēto valsti vai vairākām valstīm, tostarp minēto valsti, un ja līgums ir noslēgts šādas darbības rezultātā.
- (26) Šīs regulas vajadzībām tās 6. pantam būtu jāreglamentē tādi finanšu pakalpojumi kā ieguldījumu pakalpojumi un darbības, kā arī patērētājam sniegtie uzņēmēja papildpakalpojumi, kā tie noteikti Direktīvas 2004/39/EK I pielikuma A un B iedaļā, un līgumi par daļu pārdošanu kolektīvo ieguldījumu uzņēmumos neatkarīgi no tā, vai tos reglamentē Padomes Direktīva 85/611/EK (1985. gada 20. decembris) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) ⁽¹⁾. Tādējādi, norādot uz noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē vai nu pārvedamu vērtspapīru emisiju vai publisko piedāvājumu, vai arī parakstīšanos uz kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu daļām un to izpiršanu, šādi norādei būtu jāaptver visi aspekti, kas emitentu vai piedāvātāju saista ar patērētāju, bet tai nebūtu jāaptver aspekti, kas saistīti ar finanšu pakalpojumu sniegšanu.
- (27) Attiecībā uz patērētāju līgumiem vispārējā kolīziju normā būtu jāparedz vairāki izņēmumi. Saskaņā ar vienu šādu izņēmumu vispārējā norma nebūtu jāpiemēro līgumiem, kas saistīti ar lietu tiesībām uz nekustamo īpašumu vai šāda īpašuma nomu/īri, izņemot gadījumus, kad līgums attiecas uz tiesībām uz laiku izmantot nekustamo īpašumu, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 94/47/EK (1994. gada 26. oktobris) par pircēju aizsardzību attiecībā uz dažiem aspektiem līgumos, saskaņā ar kuriem pērk tiesības uz laiku izmantot nekustamo īpašumu ⁽²⁾.
- (28) Ir svarīgi nodrošināt, ka uz tiesībām un saistībām, kas veido finanšu instrumentu, neattiecas vispārīgie noteikumi, kurus piemēro patērētāju līgumiem, jo tas varētu radīt situāciju, kad katram emitētajam instrumentam ir piemērojami dažādi tiesību akti, tādējādi mainot to būtību un traucējot to brīvu tirdzniecību un piedāvājumu. Tāpat, emitējot vai piedāvājot šādus instrumentus, līgumattiecībām starp emitentu vai piedāvātāju un patērētāju nebūtu obligāti jāpiemēro patērētāja pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību

akti, jo nepieciešams nodrošināt emisijas vai piedāvājuma noteikumu un nosacījumu viendabību. Tie paši apsvērumi būtu jāpiemēro saistībā ar daudzpusējām sistēmām, uz kurām attiecas 4. panta 1. punkta h) apakšpunkts un attiecībā uz kurām būtu jānodrošina, lai patērētāja pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību akti nebūtu pretrunā noteikumiem, kas piemērojami līgumiem, kuri noslēgti šajās sistēmās vai ar šādu sistēmu operatoriem.

- (29) Šīs regulas vajadzībām atsaucēm uz tiesībām un saistībām, kas veido noteikumus un nosacījumus, kuri reglamentē pārvedamu vērtspapīru emisiju, publisko piedāvājumu vai publisku pārņemšanas piedāvājumu, un atsaucēm uz parakstīšanos uz kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu daļām un to izpiršanu būtu jāietver noteikumi, kas reglamentē, *inter alia*, vērtspapīru vai daļu sadalījumu, tiesības gadījumos, kad ir pārsniegts parakstīšanās limits, atkāpšanās tiesības un līdzīgus jautājumus saistībā ar piedāvājumu, kā arī 10., 11., 12. un 13. pantā minētos jautājumus, tādējādi nodrošinot, ka visus attiecīgos līgumiskos aspektus piedāvājumā, kas emitentu vai piedāvātāju saista ar patērētāju, reglamentē vieni un tie paši tiesību akti.
- (30) Šīs regulas vajadzībām finanšu instrumenti un pārvedami vērtspapīri ir Direktīvas 2004/39/EK 4. pantā minētie instrumenti.
- (31) Nekas šajā regulā nedrīkstētu skart to, kā darbojas oficiāla vienošanās, kas noteikta kā sistēma saskaņā ar 2. panta a) punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/26/EK (1998. gada 19. maijs) par norēķinu galīgumu maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmās ⁽³⁾.
- (32) Ņemot vērā pāravadājuma līgumu un apdrošināšanas līgumu specifisko būtību, piemērots pasažieru un apdrošinājuma ņēmēju aizsardzības līmenis būtu jānodrošina ar īpašiem noteikumiem. Tādēļ 6. pants nebūtu jāpiemēro saistībā ar šiem konkrētajiem līgumiem.
- (33) Ja apdrošināšanas līgums, kurš neapdrošina pret lielu risku, attiecas uz vairāk nekā vienu risku, no kuriem vismaz viens ir dalībvalstī un vismaz viens ir trešā valstī, tad šīs regulas īpašajiem noteikumiem par apdrošināšanas līgumiem būtu jāattiecas vienīgi uz to risku vai tiem riskiem, kas ir attiecīgajā dalībvalstī vai attiecīgajās dalībvalstīs.
- (34) Noteikums par individuālajiem darba līgumiem nedrīkstētu skart tās valsts prevalējošo imperatīvo normu piemērošanu, uz kuru darba ņēmējs norīkots saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ OV L 375, 31.12.1985., 3. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/18/EK (OV L 76, 19.3.2008., 42. lpp.).

⁽²⁾ OV L 280, 29.10.1994., 83. lpp.

⁽³⁾ OV L 166, 11.6.1998., 45. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 18, 21.1.1997., 1. lpp.

- (35) Darbiniekiem nedrīkstētu liegt aizsardzību, ko viņiem piešķir noteikumi, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, vai no kuriem var atkāpties vienīgi viņiem par labu.
- (36) Attiecībā uz individuālajiem darba līgumiem citā valstī veikts darbs būtu jāuzskata par darbu uz laiku, ja tiek sagaidīts, ka darbinieks pēc uzdevuma veikšanas ārvalstīs atsāks strādāt savā izcelsmes valstī. Jauna darba līguma noslēgšana ar sākotnējo darba devēju vai darba devēju, kas pieder tai pašai uzņēmumu grupai kā sākotnējais darba devējs, nedrīkstētu liegt darbinieku uzskatīt par tādu, kas savu darbu citā valstī veic uz laiku.
- (37) Sabiedrības interešu apsvērumi pamato to, ka dalībvalstu tiesām tiek dota iespēja izņēmuma apstākļos piemērot izņēmumus, pamatojoties uz sabiedrisko kārtību un prevalējošām imperatīvām normām. Jēdziens "prevalējošas imperatīvas normas" būtu jānošķir no formulējuma "noteikumi, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties", un minētais jēdziens būtu jāinterpretē šaurāk.
- (38) Saistībā ar brīvprātīgu cesiju terminam "attiecības" vajadzētu skaidri norādīt, ka tiesību sistēmās, kurās šādus aspektus nošķir no saistību tiesību reglamentētiem aspektiem, 14. panta 1. punktu piemēro arī cesijas īpašuma aspektiem attiecībās starp cedentu un cesionāru. Tomēr termins "attiecības" nebūtu jāsaprot kā tāds, kas attiecas uz visām iespējamām attiecībām, kas var pastāvēt starp cedentu un cesionāru. Jo īpaši tam nevajadzētu ietvert provizoriskos jautājumus attiecībā uz brīvprātīgu cesiju vai līgumisku subrogāciju. Minētais termins būtu strikti jāattiecinā vienīgi uz aspektiem, kas tieši attiecas uz konkrēto brīvprātīgo cesiju vai līgumisko subrogāciju.
- (39) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, vajadzētu būt skaidrai pastāvīgās mītnesvietas definīcijai, jo īpaši attiecībā uz uzņēmējsabiedrībām un citām korporatīvām vai nekorporatīvām struktūrām. Pretēji Regulas (EK) Nr. 44/2001 60. panta 1. punktam, kas nosaka trīs kritērijus, kolīziju normai būtu jāaprobežojas ar vienu kritēriju; pretējā gadījumā pusēm nebūtu iespējams paredzēt, kuri tiesību akti piemērojami viņu situācijā.
- (40) Būtu jāizvairās no situācijām, kad kolīziju normas ir izklaidētas vairākos instrumentos un kad pastāv atšķirības starp šīm normām. Ar šo regulu tomēr nedrīkstētu būt liegta iespēja saistībā ar konkrētiem jautājumiem Kopienas tiesību aktos iekļaut kolīziju normas attiecībā uz līgumsaistībām.
- Šī regula nedrīkstētu skart citu tādu instrumentu piemērošanu, ar kuriem paredzēti noteikumi, kuru mērķis ir sekmēt iekšējā tirgus pareizu darbību, ciktāl minētos noteikumus nevar piemērot saistībā ar tiesību aktiem, kas norādīti ar šī regulas noteikumiem. Ar šīs regulas noteikumiem norādīto piemērojamo tiesību aktu noteikumu piemērošana nedrīkstētu ierobežot preču un pakalpojumu brīvu apriti, kā tā reglamentēta Kopienas instrumentos, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) ⁽¹⁾.
- (41) Dalībvalstu starptautisko saistību ievērošana nozīmē, ka šī regula nedrīkstētu skart starptautiskās konvencijas, kuru līgumslēdzējas puses laikā, kad tiek pieņemta šī regula, ir viena vai vairākas dalībvalstis. Lai noteikumus padarītu pieejamākus, Komisijai, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, attiecīgo konvenciju saraksts būtu jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (42) Komisija iesniegs Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu par procedūrām un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem dalībvalstis atsevišķos un izņēmuma gadījumos būtu tiesīgas atsevišķos un izņēmuma gadījumos ar trešām valstīm apspriest un savā vārdā noslēgt nolīgumus, kuri attiecas uz nozaru jautājumiem un kuros ir noteikumi par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām.
- (43) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka tādēļ šīs regulas mēroga un iedarbības dēļ minēto mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (44) Saskaņā ar 3. pantu Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Īrija ir paziņojusi, ka tā vēlas piedalīties šīs regulas pieņemšanā un piemērošanā.
- (45) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Apvienotā Karaliste nepiedalās šīs regulas pieņemšanā, un Apvienotajai Karalistei šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (46) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam, Dānija nepiedalās šīs regulas pieņemšanā un Dānijai šī regula nav saistoša un nav jāpiemēro,

Šī regula nedrīkstētu skart citu tādu instrumentu piemērošanu, ar kuriem paredzēti noteikumi, kuru mērķis ir sekmēt iekšējā tirgus pareizu darbību, ciktāl minētos noteikumus

(1) OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I. NODAĻA

DARBĪBAS JOMA

1. pants

Materiāltiesiskā darbības joma

1. Šo regulu piemēro līgumsaistībām civillietās un komercietās gadījumos, kas saistīti ar tiesību normu kolīziju.

Tā jo īpaši neattiecas uz nodokļu, muitas vai administratīvām lietām.

2. No šīs regulas darbības jomas ir izslēgti:

- a) jautājumi par fizisko personu juridisko statusu vai tiesībspēju un rīcībspēju, neskarot 13. pantu;
- b) saistības, kas izriet no ģimenes attiecībām un no attiecībām, kuru ietekmi saskaņā ar tiesību aktiem, kas piemērojami šādām attiecībām, uzskata par pielīdzināmu, tostarp uzturēšanas saistībām;
- c) saistības, kas izriet no laulāto mantisko attiecību regulējuma, no mantisko attiecību regulējuma attiecībās, kuru ietekmi saskaņā ar tiesību aktiem, kas piemērojami šādām attiecībām, uzskata par pielīdzināmu laulības ietekmei, un no testamentiem un mantošanas;
- d) saistības, kas izriet no vekseļiem, čekiem, parādzīmēm un citiem tirgojamiem instrumentiem, ciktāl no šādiem citiem tirgojamiem instrumentiem izrietošās saistības rada tas, ka tie ir tirgojami;
- e) vienošanās griezties šķīrējtiesā vai vienošanās par tiesas izvēli;
- f) jautājumi, ko reglamentē tiesību akti par uzņēmēj sabiedrībām un citām korporatīvām vai nekorporatīvām struktūrām, piemēram, to izveide, reģistrējot vai kā citādi, tiesībspēja un rīcībspēja, iekšējā organizācija vai likvidācija un institūciju vai amatpersonu un dalībnieku personiskā atbildība par uzņēmēj sabiedrības vai struktūras saistībām;
- g) jautājumi par to, vai attiecībā pret trešām personām pārstāvis var radīt saistības pārstāvētajai personai un vai institūcija vai amatpersona var radīt saistības uzņēmēj sabiedrībai vai citai korporatīvai vai nekorporatīvai struktūrai;
- h) trastu veidošana un attiecības starp dibinātājiem, pilnvarotajiem un labuma guvējiem;
- i) saistības, kas izriet no sarunām pirms līguma noslēgšanas;

- j) apdrošināšanas līgumi, kuri izriet no darījumiem, ko veic citas organizācijas, nevis Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/83/EK (2002. gada 5. novembris) par dzīvības apdrošināšanu⁽¹⁾ 2. pantā minētās sabiedrības, un kuru mērķis ir darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām, kas pieder pie uzņēmuma vai uzņēmumu grupas vai pie aroda vai arodu grupas, nodrošināt pabalstus nāves vai pārdzīvošanas gadījumā vai gadījumā, kad darbību beidz vai darbības laiku saīsina, vai ar darbu saistītas slimības gadījumā, vai arī tad, ja ir noticis nelaimes gadījums darbā.

3. Šī regula neattiecas uz pierādījumiem un procesuāliem jautājumiem, neskarot 18. pantu.

4. Šajā regulā termins "dalībvalsts" nozīmē dalībvalstis, uz kurām attiecas šī regula. Tomēr 3. panta 4. punktā un 7. pantā šis termins nozīmē visas dalībvalstis.

2. pants

Universāla piemērošana

Jebkurus šajā regulā norādītos tiesību aktus piemēro neatkarīgi no tā, vai tie ir dalībvalsts tiesību akti.

II NODAĻA

VIENVEIDĪGI NOTEIKUMI

3. pants

Izvēles brīvība

1. Līgumu reglamentē tie tiesību akti, kurus izvēlas puses. Izvēli vai nu skaidri izdara, vai arī to nepārprotami izsaka līguma noteikumi vai lietas apstākļi. Izdarot izvēli, puses var izraudzīties tiesību aktus, kas piemērojami visam līgumam vai tikai kādai tā daļai.

2. Puses var jebkurā laikā vienoties līgumam piemērot tiesību aktus, kas nav tie tiesību akti, kuri iepriekš to reglamentēja vai nu atbilstīgi agrākai izvēlei, kas izdarīta saskaņā ar šo pantu, vai atbilstīgi citiem šīs regulas noteikumiem. Jebkuras izmaiņas attiecībā uz piemērojamajiem tiesību aktiem, kuras izdarītas pēc līguma noslēgšanas, neskar tā formālo spēkā esamību saskaņā ar 11. pantu vai negatīvi neiespaido trešo personu tiesības.

3. Ja izvēles izdarīšanas laikā visi citi būtiskie situācijas elementi atrodas citā valstī, kas nav valsts, kuras tiesību aktiem par labu izdarīta izvēle, pušu izvēle neskar to minētās citas valsts tiesību aktu piemērošanu, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties.

4. Ja izvēles izdarīšanas laikā visi citi būtiskie situācijas elementi atrodas vienā vai vairākās dalībvalstīs, pušu izvēle par labu

⁽¹⁾ OV L 345, 19.12.2002., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2008/19/EK (OV L 76, 19.3.2008., 44. lpp.).

piemērojamiem tiesību aktiem, kas nav kādas dalībvalsts tiesību akti, neskar to Kopienas tiesību aktu noteikumu – attiecīgā gadījumā, kā tie īstenoti tiesas atrašanās dalībvalstī – piemērošanu, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties.

5. Pušu piekrišanas pastāvēšanu un spēkā esamību saistībā ar piemērojamo tiesību aktu izvēli nosaka saskaņā ar 10., 11. un 13. pantu.

4. pants

Piemērojamie tiesību akti, ja nav izdarīta izvēle

1. Ciktāl par tiesību aktiem, ko piemēro līgumam, nav izdarīta izvēle saskaņā ar 3. pantu un neskarot 5. līdz 8. pantu, līgumam piemērojamos tiesību aktus nosaka šādi:

- a) preču iegādes līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā pārdevējam ir pastāvīgā mītnesvieta;
- b) pakalpojumu sniegšanas līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā pakalpojumu sniedzējam ir pastāvīgā mītnesvieta;
- c) līgumu, kura priekšmets ir lietu tiesības uz nekustamo īpašumu vai nekustamā īpašuma noma/īre, reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā atrodas nekustamais īpašums;
- d) neskarot c) apakšpunktu, nekustamā īpašuma nomas/īres līgumu, kurš personīgas lietošanas nolūkā noslēgts uz laikposmu, kas nepārsniedz sešus secīgus mēnešus, reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā iznomātājam/izīrētājam ir pastāvīgā mītnesvieta, ar nosacījumu, ka nomnieks/irnieks ir fiziska persona un ka viņa pastāvīgā mītnesvieta ir tajā pašā valstī;
- e) franšīzes līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā franšīzes ņēmējam ir pastāvīgā mītnesvieta;
- f) izplatīšanas līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā izplatītājam ir pastāvīgā mītnesvieta;
- g) līgumu par preču iegādi izsolē reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā izsole notiek, ja šādu vietu var noteikt;
- h) līgumu, kas noslēgts daudzpusējā sistēmā, kura atbilstīgi nediskrecionāriem noteikumiem apvieno vai palīdz apvienot vairāku trešo personu pirkšanas un pārdošanas intereses attiecībā uz finanšu instrumentiem, kā tie definēti Direktīvas 2004/39/EK 4. panta 1. punkta 17) apakšpunktā, un kuru reglamentē tikai vieni tiesību akti, reglamentē minētie tiesību akti.

2. Ja uz līgumu neattiecas 1. punkts vai ja uz līguma elementiem attiektos vairāk nekā viens no 1. punkta a) līdz h) apakšpunktam, līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā

pastāvīgā mītnesvieta ir tai pusei, kam jāveic līgumam raksturīgais izpildījums.

3. Ja visi lietas apstākļi skaidri liecina, ka līgums ir acīmredzami ciešāk saistīts ar citu valsti, kas nav 1. vai 2. punktā norādītā valsts, piemēro šīs citas valsts tiesību aktus.

4. Ja piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt atbilstīgi 1. vai 2. punktam, līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, ar kuru tas ir visciešāk saistīts.

5. pants

Pārvadājuma līgumi

1. Ciktāl attiecībā uz preču pārvadājuma līgumu saskaņā ar 3. pantu nav izdarīta izvēle attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā pārvadātājam ir pastāvīgā mītnesvieta, ja saņemšanas vieta vai piegādes vieta, vai preču nosūtītāja pastāvīgā mītnesvieta arī ir šajā valstī. Ja šīs prasības nav ievērotas, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā atrodas piegādes vieta, kā par to vienojušās puses.

2. Ciktāl attiecībā uz pasažieru pārvadājuma līgumu saskaņā ar šā punkta otro daļu nav izdarīta izvēle attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā pasažierim ir pastāvīgā mītnesvieta, ja izbraukšanas vieta vai galamērķis ir šajā valstī. Ja šīs prasības nav ievērotas, piemēro tās valsts tiesību aktus, kurā ir pārvadātāja pastāvīgā mītnesvieta.

Izdarot izvēli saskaņā ar 3. pantu, puses kā tiesību aktus, kas piemērojami pasažieru pārvadājuma līgumam, var izvēlēties vienīgi tās valsts tiesību aktus, kurā ir:

- a) pasažiera pastāvīgā mītnesvieta; vai
- b) pārvadātāja pastāvīgā mītnesvieta; vai
- c) pārvadātāja galvenā biroja atrašanās vieta; vai
- d) izbraukšanas vieta; vai
- e) galamērķis.

3. Ja gadījumā, kad nav izdarīta tiesību aktu izvēle, visi lietas apstākļi skaidri liecina, ka līgums ir acīmredzami ciešāk saistīts ar citu valsti, kas nav 1. vai 2. punktā norādītā valsts, piemēro šīs citas valsts tiesību aktus.

6. pants

Patērētāju līgumi

1. Neskarot 5. un 7. pantu, līgumu, ko fiziska persona mērķiem, kurus var uzskatīt par nesaistītiem ar viņas arodu vai profesiju, ("patērētājs") noslēgusi ar citu personu, kas darbojas,

īstenojot savu arodu vai profesiju, ("uzņēmējs") reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā ir patērētāja pastāvīgā mītnesvieta, ja uzņēmējs:

- a) savu komercdarbību vai profesionālo darbību veic valstī, kurā ir patērētāja pastāvīgā mītnesvieta; vai
- b) kā citādi vērš šādu darbību uz minēto valsti vai vairākām valstīm, tostarp minēto valsti,

un ja līgums attiecas uz šādu darbību jomu.

2. Neskarot 1. punktu, puses var saskaņā ar 3. pantu izdarīt izvēli attiecībā uz tiesību aktiem, kas piemērojami līgumam, kurš atbilst 1. punkta prasībām. Tomēr šādas izvēles iznākumā patērētājam nedrīkst būt liegta aizsardzība, kas tam piešķirta ar noteikumiem, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu saskaņā ar 1. punktu, ja nebūtu izdarīta izvēle.

3. Ja 1. punkta a) vai b) apakšpunkta prasības nav izpildītas, tiesību aktus, kas piemērojami līgumam starp patērētāju un uzņēmēju, nosaka atbilstīgi 3. un 4. pantam.

4. Šā panta 1. un 2. punktu nepiemēro:

- a) līgumiem par pakalpojumu sniegšanu, saskaņā ar kuru pakalpojumus patērētājam sniedz tikai un vienīgi valstī, kura nav viņa pastāvīgās mītnesvietas valsts;
- b) pārvadājuma līgumiem, kas nav līgumi saistībā ar kompleksiem ceļojumiem, kā tie definēti Padomes Direktīvā 90/314/EKK (1990. gada 13. jūnijs) par kompleksiem ceļojumiem, kompleksām brīvdienām un kompleksām ekskursijām ⁽¹⁾;
- c) līgumiem, kuri saistīti ar lietu tiesībām uz nekustamo īpašumu vai nekustamā īpašuma nomu/īri un kuri nav līgumi, kas saistīti ar tiesībām lietot nekustamo īpašumu uz laiku Direktīvas 94/47/EK nozīmē;
- d) tiesībām un pienākumiem, kas veido finanšu instrumentu, un tiesībām un pienākumiem, kas veido noteikumus un nosacījumus, kuri reglamentē pārvedamu vērtspapīru emisiju, publisko piedāvājumu vai publisku pārņemšanas piedāvājumu, kā arī parakstīšanos uz kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu daļām un to izpiršanu, ciktāl šīs darbības nav finanšu pakalpojuma sniegšana;
- e) līgumiem, kas noslēgti tāda veida sistēmā, uz kuru attiecas 4. panta 1. punkta h) apakšpunkts.

⁽¹⁾ OV L 158, 23.6.1990., 59. lpp.

7. pants

Apdrošināšanas līgumi

1. Šis pants attiecas uz 2. punktā minētajiem līgumiem neatkarīgi no tā, vai apdrošinātais risks atrodas dalībvalstī, un uz visiem citiem apdrošināšanas līgumiem, kuros apdrošinātie riski atrodas dalībvalstu teritorijā. Tas neattiecas uz pārāpdrošināšanas līgumiem.

2. Apdrošināšanas līgumus par lieliem riskiem, kā tie definēti 5. panta d) punktā Padomes Pirmajā direktīvā 73/239/EEK (1973. gada 24. jūlijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz uzņēmējdarbības sākšanu un veikšanu tiešās apdrošināšanas nozarē, kas nav dzīvības apdrošināšana ⁽²⁾, reglamentē tiesību akti, kurus puses izvēlas saskaņā ar šīs regulas 3. pantu.

Ciktāl puses nav izdarījušas izvēli attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem, apdrošināšanas līgumus reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā apdrošinātājam ir pastāvīgā mītnesvieta. Ja lietas apstākļu kopums liecina, ka līgums ir ciešāk saistīts ar citu valsti, piemēro šīs citas valsts tiesību aktus.

3. Tāda apdrošināšanas līguma gadījumā, kas nav līgums, uz kuru attiecas 2. punkts, saskaņā ar 3. pantu puses var izvēlēties vienīgi šādus tiesību aktus:

- a) jebkuras tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā risks atrodas līguma noslēgšanas brīdī;
- b) tās valsts tiesību aktus, kurā ir apdrošinājumaņēmēja pastāvīgā mītnesvieta;
- c) dzīvības apdrošināšanas gadījumā – tās dalībvalsts tiesību aktus, kuras pilsonis ir apdrošinājumaņēmējs;
- d) apdrošināšanas līgumiem par riskiem, kas saistīti vienīgi ar apdrošināšanas gadījumiem vienā dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā atrodas risks, – minētās dalībvalsts tiesību aktus;
- e) ja tāda līguma apdrošinājumaņēmējs, uz kuru attiecas šis punkts, veic komercdarbību vai rūpniecisku darbību vai darbojas brīvajā profesijā un ja apdrošināšanas līgums attiecas uz diviem vai vairāk riskiem, kas saistīti ar šīm darbībām un atrodas dažādās dalībvalstīs, – jebkuras attiecīgās dalībvalsts tiesību aktus vai apdrošinājumaņēmēja pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību aktus.

Ja a), b) un e) apakšpunktā izklāstītajos gadījumos attiecīgās dalībvalstis piešķir lielākas iespējas attiecībā uz apdrošināšanas līgumam piemērojamo tiesību aktu izvēli, puses var izmantot šīs iespējas.

⁽²⁾ OV L 228, 16.8.1973., 3. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/68/EK (OV L 323, 9.12.2005., 1. lpp.).

Ciktāl puses saskaņā ar šo punktu nav izdarījušas izvēli attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem, šādu līgumu reglamentē tās dalībvalsts tiesību akti, kurā risks atrodas līguma noslēgšanas brīdī.

4. Apdrošināšanas līgumiem par riskiem, attiecībā uz kuriem dalībvalsts nosaka pienākumu apdrošināties, piemēro šādu papildu noteikumu:

- a) ar apdrošināšanas līgumu nav izpildīts pienākums apdrošināties, ja tas neatbilst ar šādu apdrošināšanu saistītiem īpašiem noteikumiem, ko paredzējusi dalībvalsts, kura nosaka šo pienākumu. Ja pastāv pretruna starp tiesību aktiem dalībvalstī, kurā atrodas risks, un dalībvalstī, kura nosaka pienākumu apdrošināties, prevalē pēdējās minētās dalībvalsts tiesību akti;
- b) atkāpjoties no 2. un 3. punkta, dalībvalsts var noteikt, ka apdrošināšanas līgumu reglamentē tās dalībvalsts tiesību akti, kura nosaka pienākumu apdrošināties.

5. Šā panta 3. punkta trešās daļas un 4. punkta nolūkā – ja līgumā apdrošināti riski, kas atrodas vairāk nekā vienā dalībvalstī, – līgumu uzskata par vairākiem līgumiem, no kuriem katrs attiecas tikai uz vienu dalībvalsti.

6. Šā panta nolūkā valsti, kurā atrodas risks, nosaka saskaņā ar 2. panta d) punktu Padomes Otrajā direktīvā 88/357/EEK (1988. gada 22. jūnijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz tiešo apdrošināšanu, kas nav dzīvības apdrošināšana, un par noteikumiem pakalpojumu sniegšanas brīvības efektīvākai izmantošanai ⁽¹⁾, un dzīvības apdrošināšanas gadījumā valsts, kurā atrodas risks, ir saistību dalībvalsts Direktīvas 2002/83/EK 1. panta 1. punkta g) apakšpunkta nozīmē.

8. pants

Individuālie darba līgumi

1. Individuālos darba līgumus reglamentē tiesību akti, ko puses izvēlējušas atbilstīgi 3. pantam. Tomēr šādas izvēles iznākumā darbiniekam nedrīkst būt liegta aizsardzība, kas tam piešķirta ar noteikumiem, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties, atbilstīgi tiesību aktiem, kurus piemērotu saskaņā ar šā panta 2., 3. un 4. punktu, ja nebūtu izdarīta izvēle.

2. Ciktāl puses nav izdarījušas izvēli attiecībā uz individuālajam darba līgumam piemērojamiem tiesību aktiem, līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā vai – ja tā nav – no kuras darbinieks pastāvīgi veic darbu, pildot līgumu. Ja darbinieks uz laiku ir nodarbināts citā valstī, neuzskata, ka ir mainījies valsts, kurā darbinieks pastāvīgi veic savu darbu.

⁽¹⁾ OV L 172, 4.7.1988., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/14/EK (OV L 149, 11.6.2005., 14. lpp.).

3. Ja piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt atbilstīgi 2. punktam, līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā atrodas uzņēmums, kas pieņēma darbinieku.

4. Ja apstākļi kopumā liecina, ka līgums ir ciešāk saistīts ar citu valsti, kas nav 2. vai 3. punktā norādītā valsts, piemēro šīs citas valsts tiesību aktus.

9. pants

Prevalējošas imperatīvas normas

1. Prevalējošas imperatīvas normas ir normas, kuru ievērošanu valsts uzskata par būtisku sabiedrības interešu aizsardzībai, piemēram, savas politiskās, sociālās un ekonomiskās kārtības nodrošināšanai, tiktāl, ka šīs normas piemēro jebkurai situācijai, kura ir to darbības jomā, neatkarīgi no tā, kādi tiesību akti būtu piemērojami līgumam saskaņā ar šo regulu.

2. Nekas šajā regulā neierobežo tiesas atrašanās valsts tiesību aktos paredzēto prevalējošo imperatīvo normu piemērošanu.

3. Var piemērot arī tās valsts prevalējošas imperatīvas normas, kurā līgumā noteiktās saistības ir jāpilda vai ir izpildītas, ciktāl šīs prevalējošas imperatīvas normas līguma izpildi padara prettiesisku. Apsverot jautājumu par šo normu piemērošanu, ņem vērā to raksturu un mērķi, kā arī to piemērošanas vai nepiemērošanas sekas.

10. pants

Piekrišana un spēkā esamība pēc būtības

1. Līguma vai jebkura līguma noteikuma pastāvēšanu un spēkā esamību nosaka saskaņā ar tiesību aktiem, kas to reglamentētu saskaņā ar šo regulu, ja attiecīgais līgums vai noteikums būtu bijis spēkā.

2. Tomēr, lai tiktu noteikts, ka tā nav devusi piekrišanu, ikviena puse var atsaukties uz savas pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību aktiem, ja no apstākļu kopuma izriet, ka nebūtu pamata šīs puses rīcības sekas noteikt saskaņā ar 1. punktā norādītajiem tiesību aktiem.

11. pants

Līguma formālā spēkā esamība

1. Līgums, kurš noslēgts starp personām vai to pārstāvjiem, kas līguma noslēgšanas brīdī ir dažādās valstīs, formāli ir spēkā, ja tas

atbilst formas prasībām, kuras paredzētas tiesību aktos, kas saskaņā ar šo regulu attiecīgo līgumu reglamentē pēc būtības, vai tā noslēgšanas valsts tiesību aktos.

2. Līgums, kurš noslēgts starp personām vai to pārstāvjiem, kas līguma noslēgšanas brīdī ir dažādās valstīs, formāli ir spēkā, ja tas atbilst formas prasībām, kuras paredzētas tiesību aktos, kas saskaņā ar šo regulu attiecīgo līgumu reglamentē pēc būtības, vai tās valsts tiesību aktos, kurā līguma noslēgšanas brīdī atrodas viena vai otra puse vai to pārstāvis, vai tās valsts tiesību aktos, kurā vienai vai otrai pusei šajā brīdī bija pastāvīgā mītnesvieta.

3. Vienpusēja darbība, kas vērsta uz tiesisku seku radīšanu saistībā ar pastāvošu vai paredzamu līgumu, formāli ir spēkā, ja tā atbilst formas prasībām, kuras paredzētas tiesību aktos, kas saskaņā ar šo regulu attiecīgo līgumu reglamentē vai reglamentē pēc būtības, vai tās valsts tiesību aktos, kurā darbība veikta, vai tās valsts tiesību aktos, kurā šajā brīdī pastāvīgā mītnesvieta bija personai, kas veikusi darbību.

4. Šā panta 1., 2. un 3. punkts neattiecas uz līgumiem, kuriem piemēro 6. pantu. Šo līgumu formu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā patērētajam ir pastāvīgā mītnesvieta.

5. Neskarot 1. līdz 4. punktu, līgumu, kura priekšmets ir lietu tiesības uz nekustamo īpašumu vai nekustamā īpašuma noma/īre, attiecībā uz līguma formu reglamentē īpašuma atrašanās valsts tiesību aktu prasības, ja saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem:

- a) šādas prasības tiek piemērotas neatkarīgi no līguma noslēgšanas valsts un neatkarīgi no līgumu reglamentējošiem tiesību aktiem; un
- b) no šīm prasībām nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties.

12. pants

Piemērojamo tiesību aktu darbības joma

1. Tiesību akti, ko saskaņā ar šo regulu piemēro līgumam, jo īpaši reglamentē:

- a) interpretēšanu;
- b) izpildi;
- c) ciktāl tas atbilst kompetencei, kas tiesai piešķirta ar tās procesuālajām tiesību normām, – saistību pilnīgas vai daļējas neizpildes sekas, tostarp zaudējumu novērtēšanu, ciktāl to reglamentē tiesību normas;
- d) dažādus saistību izbeigšanas veidus un darbību noilgumu;
- e) līguma spēkā neesamības sekas.

2. Attiecībā uz izpildes veidu un darbībām, kas jāveic neatbilstīgas izpildes gadījumā, ņem vērā tās valsts tiesību aktus, kurā veic izpildi.

13. pants

Rīcībnespēja

Starp vienā un tajā pašā valstī esošām personām noslēgta līguma gadījumā fiziskā persona, kura būtu rīcībspējīga saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, var atsaukties uz savu rīcībnespēju, kas izriet no citas valsts tiesību aktiem, vienīgi tādā gadījumā, ja otra līgumslēdzēja puse līguma noslēgšanas laikā zināja par šo rīcībnespēju vai neuzmanības dēļ nezināja par to.

14. pants

Brīvprātīga cesija un līgumiska subrogācija

1. Cedenta un cesionāra attiecības, kuras rodas no prasījuma pret citu personu ("parādnieku") brīvprātīgas cesijas vai līgumiskas subrogācijas, reglamentē tiesību akti, kurus saskaņā ar šo regulu piemēro līgumam starp cedentu un cesionāru.

2. Tiesību akti, kas reglamentē cedēto vai subrogēto prasījumu, nosaka tā cedēšanas iespējamību, attiecības starp cesionāru un parādnieku, nosacījumus, ar kādiem uz cesiju vai subrogāciju var atsaukties, vērsties pret parādnieku, un to, vai parādnieka saistības ir izpildītas.

3. Cesijas jēdziens šajā pantā ietver prasījumu tiešu nodošanu vai prasījumu nodošanu, dodot galvojumu, ķīlu vai citādu prasījuma nodrošinājumu.

15. pants

Likumiskā subrogācija

Ja personai ("kreditoram") ir līgumisks prasījums pret citu personu ("parādnieks") un ja trešai personai ir pienākums apmierināt kreditora prasījumu, vai arī šī trešā persona, izpildot attiecīgo pienākumu, faktiski ir apmierinājusi kreditora prasījumu, tad tiesību akti, kas reglamentē trešās personas pienākumu apmierināt kreditora prasījumu, nosaka to, vai un ciktāl attiecīgā trešā persona ir tiesīga īstenot pret parādnieku tiesības, kas kreditoram bija attiecībā pret parādnieku saskaņā ar tiesību aktiem, kuri reglamentē viņu attiecības.

16. pants

Vairāku personu atbildība

Ja kreditoram ir prasījums pret vairākiem parādniekiem, kas ir atbildīgi par vienu un to pašu prasījumu, un ja viens no parādniekiem jau ir pilnīgi vai daļēji apmierinājis šo prasījumu, tad tiesību akti, kuri reglamentē šā parādnieka saistības pret

kreditoru, reglamentē arī šā parādnieka tiesības vērst regresa prasību pret pārējiem parādniekiem. Ciktāl to ļauj tiesību akti, kas reglamentē viņu saistības pret kreditoru, pārējie parādnieki var izmantot ierunas, kas viņiem ir pret kreditoru.

17. pants

Ieskaits

Ja puses nav vienojušās par ieskaitu, to reglamentē tiesību akti, ko piemēro prasījumam, attiecībā uz kuru prasa ieskaitu.

18. pants

Pierādīšanas pienākums

1. Tiesību aktus, ko saskaņā ar šo regulu piemēro līgumsaistībām, piemēro tiktāl, ciktāl tie līgumsaistību jautājumos ietver normas, kuras rada tiesību prezumpcijas vai nosaka pierādīšanas pienākumu.

2. Līgumu vai uz juridisku seku radīšanu vērstu darbību var pierādīt ar jebkuru pierādīšanas paņēmienu, kurš ir atzīts tiesas atrašanās valsts tiesību aktos vai jebkuros 11. pantā minētajos tiesību aktos, saskaņā ar kuriem attiecīgais līgums vai darbība formāli ir spēkā, ar noteikumu, ka šādu pierādīšanas paņēmienu var izmantot tiesas atrašanās valstī.

III NODAĻA

CITI NOTEIKUMI

19. pants

Pastāvīgā mītnesvieta

1. Šajā regulā uzņēmēj sabiedrības vai citas korporatīvas vai nekorporatīvas struktūras pastāvīgā mītnesvieta ir vieta, kur atrodas tās galvenais birojs.

Tādas fiziskas personas, kas veic uzņēmējdarbību, pastāvīgā mītnesvieta ir šīs personas galvenā uzņēmējdarbības vieta.

2. Ja līgums noslēgts filiāles, pārstāvniecības vai citas struktūras darbības gaitā vai ja saskaņā ar līgumu par tā izpildi ir atbildīga šāda filiāle, pārstāvniecība vai struktūra, tad filiāles, pārstāvniecības vai citas struktūras atrašanās vietu uzskata par tās pastāvīgo mītnesvietu.

3. Nosakot pastāvīgo mītnesvietu, atskaites punkts ir brīdis, kad ir noslēgts līgums.

20. pants

Atgriezeniskās norādes nepiemērojamība

Šajā regulā paredzētā kādas valsts tiesību aktu piemērošana nozīmē to attiecīgajā valstī spēkā esošo tiesību normu

piemērošanu, kuras nav starptautisko privāttiesību normas, ja vien šajā regulā nav noteikts citādi.

21. pants

Tiesas atrašanās valsts sabiedriskā kārtība

Jebkuras valsts tiesību aktu piemērošanu, kas noteikta ar šo regulu, var atteikt vienīgi tad, ja šāda piemērošana ir acīmredzami nesaderīga ar tiesas atrašanās valsts sabiedrisko kārtību ("ordre public").

22. pants

Valstis ar vairākām tiesību sistēmām

1. Ja kādā valstī ir vairākas teritoriālās vienības un attiecībā uz līgumsaistībām katrai no tām ir savas tiesību normas, tad nolūkā noteikt saskaņā ar šo regulu piemērojamos tiesību aktus katru teritoriālo vienību uzskata par valsti.

2. Dalībvalstij, kuras dažādām teritoriālām vienībām ir savas tiesību normas attiecībā uz līgumsaistībām, nav jāpiemēro šī regula tiesību normu kolizijām, kas pastāv vienīgi starp šādām vienībām.

23. pants

Attiecības ar citiem Kopienas tiesību aktiem

Izņemot 7. pantu, šī regula neskar tādu Kopienas tiesību aktu piemērošanu, kuros saistībā ar konkrētiem jautājumiem ir paredzētas koliziju normas attiecībā uz līgumsaistībām.

24. pants

Attiecības ar Romas Konvenciju

1. Šī regula dalībvalstīs aizstāj Romas Konvenciju, izņemot attiecībā uz dalībvalstu teritorijām, kuras ir minētās konvencijas teritoriālajā darbības jomā un attiecībā uz kurām šo regulu nepiemēro saskaņā ar Līguma 299. pantu.

2. Ciktāl šī regula aizstāj Romas Konvencijas noteikumus, visas atsaucies uz minēto konvenciju uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

25. pants

Attiecības ar pastāvošām starptautiskām konvencijām

1. Šī regula neskar tādu starptautisku konvenciju piemērošanu, kuru Līgumslēdzējas puses šīs regulas pieņemšanas laikā ir viena vai vairākas dalībvalstis un kurās ir paredzētas koliziju normas attiecībā uz līgumsaistībām.

2. Tomēr attiecībās starp dalībvalstīm šī regula prevalē pār konvencijām, kas noslēgtas tikai starp divām vai vairāk dalībvalstīm, ciktāl šādas konvencijas attiecas uz šajā regulā reglamentētiem jautājumiem.

26. pants

Konvenciju saraksts

1. Dalībvalstis līdz 2009. gada 17. jūnijam paziņo Komisijai par 25. panta 1. punktā minētajām konvencijām. Pēc minētās dienas dalībvalstis paziņo Komisijai par katras šādas konvencijas denonsēšanu.

2. Sešos mēnešos pēc 1. punktā minēto paziņojumu saņemšanas Komisija publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*:

- a) 1. punktā minēto konvenciju sarakstu;
- b) 1. punktā minētās denonsēšanas.

27. pants

Pārskatīšanas klauzula

1. Komisija līdz 2013. gada 17. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu par šīs regulas piemērošanu. Attiecīgā gadījumā ziņojumam pievieno priekšlikumus par grozījumiem šajā regulā. Ziņojumā iekļauj:

- a) pētījumu par tiesību aktiem, kas piemērojami apdrošināšanas līgumiem, un ietekmes novērtējumu attiecībā uz ieviešamajiem noteikumiem, ja tādi būtu; un

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu.

Strasbūrā, 2008. gada 17. jūnijā

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
H.-G. PÖTTERING

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
J. LENARČIČ

- b) izvērtējumu par 6. panta piemērošanu, jo īpaši attiecībā uz Kopienas tiesību aktu saskanību patērētāju aizsardzības jomā.

2. Komisija līdz 2010. gada 17. jūnijam iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai ziņojumu par tiesiskajām sekām, ko cesija vai subrogācija rada trešām personām, un par cedēta vai subrogēta prasījuma prioritāti attiecībā pret citu personu tiesībām. Vajadzības gadījumā minētajam ziņojumam pievieno priekšlikumu par grozījumiem šajā regulā, kā arī ieviešamo noteikumu ietekmes novērtējumu.

28. pants

Piemērošana laikā

Šo regulu piemēro līgumiem, kas noslēgti pēc 2009. gada 17. decembra.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

29. pants

Spēkā stāšanās un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šo regulu piemēro no 2009. gada 17. decembra, izņemot tās 26. pantu, ko piemēro no 2009. gada 17. jūnija.